

ВИСНОВОК
антикорупційної експертизи проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо непоширення дії норм зазначеного Закону на закупівлі товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань (замовлень)»

Картка проекту

Розробник проекту постанови: Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України	Мета проекту Закону – виведення з-під дії Закону України «Про оборонні закупівлі» закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань (замовлень)	Проект постанови надіслано відповідно до §37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами антикорупційної експертизи проекту Закону Національне агентство встановило, що запропоновані зміни спрямовані на штучне виведення закупівель оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань з-під дії Закону України «Про оборонні закупівлі», що суперечить меті прийняття цього Закону та орієнтирам держави на реформування закупівель для потреб оборони, створює умови для реалізації корупційних ризиків, а також унеможливорює здійснення державного і демократичного цивільного контролю у сфері оборонних закупівель.

Опис виявлених корупціогенних факторів

1. Суперечність між різними положеннями одного й того ж нормативно-правового акта або між положеннями різних нормативно-правових актів однакової юридичної сили у вирішенні одного й того ж питання, що допускає різне тлумачення норм

Закон України «Про оборонні закупівлі», прийнятий у 2020 році, є результатом комплексних напрацювань, спрямованих на реформування закупівель для потреб оборони. Цей Закон покликаний забезпечити створення конкурентного середовища, усунути надмірний рівень засекречування, запобігати корупції, створити умови для розвитку добросовісної конкуренції, а також гарантувати ефективне й прозоре планування та здійснення контролю за здійсненням оборонних закупівель.

Натомість розробник проекту пропонує доповнити ч. 3 ст. 2 Закону України «Про оборонні закупівлі» новим п. 4 та вивести з-під дії Закону закупівлю товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань (замовлень).

Перелік винятків щодо незастосування цього Закону, закріплений у ст. 2, має виключний характер. Зміст кожного винятку полягає у незастосуванні Закону до закупівель з «іноземним елементом» – закупівель через міжнародні спеціалізовані організації, за міжнародними договорами або на території іноземних держав.

Враховуючи викладене, системне тлумачення положень Закону свідчить про те, що запропоноване розробником виведення з-під дії Закону закупівель відповідно до мобілізаційних завдань (замовлень) суперечить меті Закону та логіці законодавця, яка полягає у встановленні виключного, обмеженого переліку винятків, заснованого на «іноземному елементі».

Крім того, у пояснювальній записці до проєкту Закону розробник зазначив, що прийняття запропонованих змін дозволить узгодити положення Закону України «Про оборонні закупівлі» з положеннями Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (у частині встановлення підприємствам, установам і організаціям мобілізаційних завдань (замовлень) та укладення договорів (контрактів) про їх виконання, спрямованих на задоволення потреб Збройних Сил України, військових формувань, сил цивільного захисту в умовах особливого періоду).

Водночас конкретні положення законів, які, на думку розробника, потребують узгодження, у пояснювальній записці не деталізовані.

Відповідно до визначення, закріпленого у ст. 1 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», мобілізаційна підготовка є комплексом заходів, який здійснюється у мирний час з метою підготовки національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України до своєчасного й організованого проведення мобілізації та задоволення потреб оборони держави і захисту її території від можливої агресії, забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

Під особливим періодом розуміється час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій.

При цьому у ч. 2 ст. 8 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» закріплено примат Законів України «Про публічні закупівлі» та «Про оборонні закупівлі» для цілей здійснення відповідних закупівель у мирний час визначено, що порядок оплати робіт з мобілізаційної підготовки, які в мирний час проводяться підприємствами, установами і організаціями, передбачається договорами (контрактами), укладеними з ними в порядку, передбаченому законами України, що регулюють питання закупівлі товарів і послуг для державних потреб.

Зазначене свідчить про те, що запропоновані розробником зміни спрямовані на необґрунтоване виведення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань з-під дії Закону України «Про оборонні закупівлі».

При цьому у разі прийняття цих змін порядок укладення відповідних договорів буде врегульований не на рівні закону, а на рівні підзаконних нормативно-правових актів з грифом «Для службового користування».

Враховуючи викладене, виведення з-під дії Закону України «Про оборонні закупівлі» закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення відповідно до мобілізаційних завдань (замовлень) нівелює декларований Україною орієнтир на забезпечення реформування сфери закупівель для потреб оборони, закріплений на законодавчому рівні шляхом прийняття Закону України «Про оборонні закупівлі», та створить умови для виникнення низки корупційних ризиків, неефективного використання бюджетних коштів, обмеження конкуренції, прозорості та публічності процедур.

Крім цього, запропоновані зміни суперечать зовнішньоекономічному курсу та міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції.

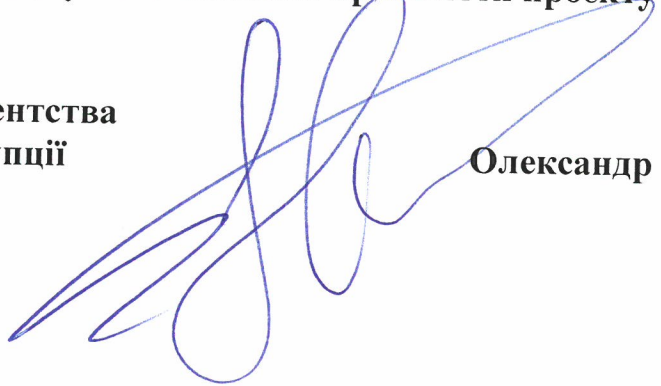
Рекомендації НАЗК:

проект Закону у разі його прийняття створить умови для реалізації корупційних ризиків, що зумовлює необхідність зупинення його розгляду.

Висновок:

запропонована модель правового регулювання оборонних закупівель в цілому є корупціогенною, що унеможливорює прийняття проекту Закону.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ